

PAAVALI - VANKI JA VAPAA

Niilo Tuomenoksa, Paavali - vanki ja vapaa (Kansan Raamattuseuran Säätiö, 1970, s.304)

NIILO TUOMENOKSAN TESTAMENTTI

Niilo Tuomenoksan teksti on kaikista kaavoista vapaata, persoonallista tekstiä. Hän ei lainaile muiden jumalanmiesten tekstiä. Raamatun äärellä hän on saanut sanottavansa. Suoraan Sanasta hän ammentaa elävää vettä. Hänen kielensä on **monivivahteista ja rikasta**. Samalla sanonta on nasevaa. Tuomenoksa on syvästi uskonnollinen Pyhän Hengen jalostama herkkä taiteilijasielu, jonka käyttämät kielikuvat hyvin tuovat esille kristillistä elämää sen kaikissa loistavissa sateenkaariväreissä. Se on jäljittelemätöntä. Hän on positiivisessa mielessä "kansanmies". Teksti on helppolukuista ja kuitenkin syvältä noudettua. Farisealaisuus saa siinä kyytiä; hurskaintakaan ei säästetä. Siinä ovat taidokkaasti paavalilaiseen tapaan sisäkkäin uskovan autuus ja kurjuus (Room.7. ja 8.).

Niilo Tuomenoksa on sanan parhaimmassa ja syvimässä merkityksessä "paavalilainen teologi". Hän on aivan ilmeisesti päässyt sisälle tämän suuren Herran aseeseen teologiaan.

Paavali - vanki ja vapaa - kirjaa voidaan pitää Niilo Tuomenoksan testament-

tina tai joutsenlaulun. Kirjan alkusanoissa kerrotaan kirjan synnystä mm.:

"Ajatus Paavalin elämää käsittelevän teoksen kirjoittamisesta oli jo monia vuosia ollut rovasti Niilo Tuomenoksan mielessä. Aihe lienee tuntunut liian suurelta ja vaativalta. Se sai jäädä odottamaan kerran toisensa jälkeen.

Vasta viimeisinä vuosinaan Niilo Tuomenoksa ryhtyi työhön. Kirjan konsepti oli valmis syksyllä 1966, jolloin hän Kanadaan lähtiessään jätti sen kustantajalle ´siltä varalta, että minulle jotakin sattuisi`. Toisen kappaleen hän otti mukaansa muokatakseen ja korjatakseen sitä. Palattuaan Suomeen heinäkuussa 1967 tekijä vasta pääsi muokkaustyön alkuun. Hän totesi kirjoittaneensa konseptin niin sairaana, että se oli kirjoitettava kokonaan uudelleen. Työ näytti edistyvän hyvin, mutta joulukuun 8:ntena 1967 tuli odottamaton viesti: Niilo Tuomenoksa oli päässyt Kotiin. Hän oli ehtinyt kirjoittaa uudelleen muutaman alkuluvun ennen kuolemaansa."

Väliotsikot VH:n.

PAAVALI - VANKI JA VAPAA

PAAVALIN JA KRISTUKSEN SEURAAMINEN

Lutherilla on paljon seuraajia, Rooman kirkolla vielä enemmän. Paavalilainen on harvinainen lintu (9).

Yhteys rakkaudessa ei tarvitse kaiken täydellistä käsittämistä. Kristus on oppimattomien ja tietämättömienkin matkassa (9).

Paavalilaiseksi pääsemisestä on maksettava raskaat lunnaat. Me, Jumalan valtakunnan hyvinvoivat hengelliset, valitsemme leveämmän tien, kristillisyyden kaikkine mukavuuksineen (11).

Ei liene Jumalan valtakunnan ihmistä, joka ei näkisi Paavalin olevan ainakin askeleen edellä hänestä Kristuksen seuraamisessa (11).

Oli kuin Paavali olisi ollut Jumalan valtakunnan huonoimmin palkattu työmies (279).

Paavalin elämän kuvaus kutsuu takaisin siihen, mikä oli alussa. Luther kuuli kutsun ja palasi kristillisyyden tärkeimmässä kysymyksessä, vanhurskauttamisessa, siihen mikä oli alussa...Luther ei tullut toimeen ilman Paavalia. Edelleen Paavali on kaikkialla siellä, missä alkukristillisyyden tulet palavat ja taivaan pasuunat kutsuvat hengelliseen taisteluun (12).

Paavalilla oli syytä sanoa häntä rakastaville ja ihaileville ystävilleen: Te rakastatte Kristusta minussa. Minähän olen Jumalan armosta se, mikä olen. 1 Kor.15:10 (12).

USKO JA OPPINEISUUS

Mutta niinkin voi käydä, että joku arvokas hengellinen, opinportaita korkealle kiivennyt, aivan kuin kirkon harjalle päässyt, on sekä ihmisenä että kristittynä yhtä tyhjän kanssa (13).

Syvään sivistykseen voi liittyä syvä itsensätunteminen, selkeä rajojensa näkeminen. Vähätietoinen lankeaa kouhoilemaan ja tyhmä itseään viisaaksi luulemaan. Pahimmat hengelliset ylpeät löydetään usein niiden joukosta, joilla pitäisi olla vähiten ylpeilemisen aihetta (14-15).

Kristus kestää tarkastelun missä yliopistossa tahansa. Paavali kuului aikansa lukeneimpiin (15).

Paavalin kuoleman jälkeen hänen ystävänsä - mikäli niitä lähettyvillä oli - säästyivät perinnönjaon vaivoilta. Kuitenkin Paavali kuoli loputtoman rikkaana. Hänen perintönsä jakaminen on jatkunut vuosituhannesta toiseen. Sen kanssa nytkin ollaan tekemisissä (15).

Tarsolainen oli lähtöisin huomattavasta kauppa- ja teollisuuskaupungista, jonka yliopistokin oli kaikkialla Rooman valtakunnan alueella tunnettu. Kun tarsolaiseksi sanottiin, niin tiedettiin, ettei mies ollut kotoisin mistään takamaitten tuntemattomuudesta (16).

Joskus oppineen viisaaksi tarkoitetut esitykset voivat olla melkoisen tyhmyyden leimaamia. Gamaliel tiesi paljon ja oli sen lisäksi viisaskin (25).

Lopullisen tiedon luulevat omistavansa ne, jotka eivät juuri mitään tiedä (25-26).

Hänen (Paavalin) opintonsa jatkuivat sille Rooman kukkulalle asti, missä hänen elämänsä päättyi marttyyrikuolemaan. Niin kristillisestä vaelluksesta kuin hengellisestä tiedostakin jäävät päästötodistukset saamatta. Joidenkin taskuissa niitä kuitenkin tuntuu olevan (26).

Hän (Saulus) hylkäsi Gamalielin mielen ja aseet. Hän yhdisti nuoruuden intonsa kiihkeään jumalisuutensa paloon - ja tuloksena oli kylmä, todella raaka fanaattisuus (27).

Kolossalaiskirje antaa kuvan kirjoittajasta, joka on perehtynyt ajan kulttuurivirtauksiin, ei kuitenkaan niin, että hän niihin nojailisi tai niistä hengelleen ravintoa etsisi. Hän on viisaasti ja ylevästi niiden yläpuolella, arvostelee niitä ja osoittaa niille niiden oman paikan elämässä (257).

Todellisen tiedon ja ymmärtämisen esteenä on väärän tiedon ja väärän ymmärtämisen synnyttämä ylpeys. Tavallisesti tuollaisten ihmisten ja kristillisyyden välillä on ylipääsemätön kuilu. Kolossalaiset olivat matkalla eroon, josta ei ollut paluuta. Siksi heille oli kirjoitettava (259-260).

Evankeliumi ei kiellä oppineisuutta. Se hyväksyy kaikki tohtorinhatut, mutta ei ole evankeliumin mukaista nojautua siihen viisauteen, joka sysää syrjään sanoman yksinkertaisuuden ja siihen kuuluvan voiman...Paavali oli runsastietoinen mies, mutta pikemminkin oppimattoman kuin oppineen tamineissa (258).

Joskus kirkon penkissä tunnetaan asioiden paino ja painottomuus paremmin kuin saarnatuolissa. Todellinen seurakunnallinen viisaus on usein ilman virkapukua. Murheellista on, jo se syystä tai toisesta on hylättyä viisautta (257).

KUTSUMUS JA KÄRSIMYS

Juutalaiset ovat suuren onnen ja suuren kurjuuden kansa, jonka tie historiassa on täynnä kuivuneita verilätäköitä. Jumalan valinnat yleensäkin ovat ihmisonnen kannalta pelottavia. Pahimmin piestyjä ovat Jumalan rakastamat profeetat. Herran teillä luhistuu hengellissävyinen kutsumusromantiikka, sammuu pyhistä pilvistä hohtava kajo. Kantapäät verillä vaelletaan Jumalan ihanimpia kutsumusteitä (19).

Kristus itse oli koko ihmiskunnan Kristus, mutta samalla rakkauden ristinauloilla lähtemättömästi kansansa kohtaloon naulittu (20).

Paavali tunsu pieksevän, itkuihin painavan autuuden. Inhimillisesti puhuen Jumala oli kohdellut häntä huonosti. Toisia säästeltiin ties miltä kaikelta. Häntä kuormitettiin vapisevanakin...Työstä johtuvat ahdistusten tulvavedet nousivat hänen vankeuteensakin asti...Paavalin itkut olivat yleensä toisten itkuja, kutsumuksesta puristuneita (247-248).

HERRAN KOHTAAMINEN

Jos sinä et ole samanlaista kokenut, älä sitä hämmästele. Siinä jo on tarpeeksi damaskontietä sinulle, tarpeeksi ihmettäkin, jos olet uskossa kuulemisesta Jumalan lapseksi tullut. Jo taivaan hipaisuistakin voi aueta suuria näköaloja ajasta iankaikkisuuteen (32-33).

Paavalin kääntymistä voidaan sanoa äkkikääntymiseksi...Kyllä Kristus kehitteleekin. Hengellisyys on kasvunkin asia. Mutta Kristus luokin, usein

tyhjästä ja mitä tyhjemmästä, sitä nopeammin. Elämän tielle lähtö voi olla aivan äkillinen (33).

Ei ole kuviteltua, kun joudumme sanomaan, että monessa elämän damaskontien ratsastajassa on riivaaja, pahuuden persoonallinen ja päämäärästään tietoinen valta. Murhaajalla on veljesyhteys alkumurhaajaan (34).

Ehkä tärkeimmät Herran kohtaamiset ovat tapahtuneet luonnossa, ylhäällä vuorilla, pensaitten varjossa ja erämaitten syvässä yksinäisyydessä, vaikka Herra tulee tapaamaan ihmisiä ylväisiin temppeleihinkin (36).

Paavalilla oli määrättömästi syytä muistella ensimmäistä kohtaamistaan Kristuksen kanssa, mutta ei siitä muodostunut hänelle hengellisyyden evässäkkiä, todistusteemaa, jota olisi jokaisella lavalla esitetty (37).

KRISTUS ASUU OMISSAAN

Ratkaisevaa hänen (Paavalin) Kristuksen tuntemisessaan oli se, että hän oli henkilökohtaisesti kohdannut Kristuksen. Kristus oli antanut hänelle julistettavan evankeliumin. Pyhässä Hengessä Kristus asui hänessä (66).

"Kristus teissä, kirkkauden toivo" ihmisissä oli suunnattomasti enemmän kuin ihmiset itsessään (273).

"Kristus teissä, kirkkauden toivo" osoittautui kukistumattomaksi vainoissakin. Hengellisyys ei ollut heiveröistä uskonnollista puuhailua, vaan Ylösnousseen elämää ystävissään (285-286).

Suurin piirtein voidaan sanoa, että Kristuksen osoite maan päällä on Jumalan elävä seurakunta. Kristus asuu omissaan (40).

Opetuslapsiin kohdistetut lyönnit olivat sattuneet Herraankin kuten ne aina sattuvat. Opetuslapset olivat silloin ja ovat edelleen hänen ruumiinsa jäseniä (36).

He olivat kulkeneet Kristuksen voittosaatossa ja tulleet Jumalan valmiiksi tekemiin tekoihin. Voiton ja menestyksen salaisuus oli Kristus heissä, kirkkauden toivo. Matkakertomus ei koostunut siitä, mitä he olivat tehneet, vaan siitä, mitä Jumala oli tehnyt heidän, itsessään halpojen ja voimattomien palvelijoitten välityksellä (114).

JOUKKOKRISTILLISYYTTÄ

Kristityksi tuleminen ei ole vain johonkin tulemista, vaan se merkitsee myös eroa jostakin. Tosin liikkeelle lähteneistä on moni jäänyt välimaastoon, josta on yhtä pitkä matka molemmille rajoille. Välimaaston elämä ei ole edes kunnollista suruttomuutta saati sitten uutta elämää Kristuksessa, mihin oltiin matkalla. Paavali ei jäänyt välimaastoon eikä keskeneräisyyteen (45).

Touhuihin ihastunut, usein väärään suuntaan matkalla olevaa joukkokristillisyyttä on vaikeaa pysäyttää. Se autuus on äänen ja puheen paljoudessa (50).

Kristuksen seuraamisessa otettavien askelten lyhyttä tai pituutta eivät määrää ystävät eivätkä vihamiehet. Siinä noudatetaan ylhäältä annettuja ohjeita. Tietenkin on aina mahdollisuus pysyä joukkolaulannassa mukana; usein se on taloudellisestikin erittäin edullista. Paavali tuskin vilkaisikaan tuollaisiin nuotteihin (64).

PAAVALI JA PIETARI

Verratessamme Paavalia Pietariin tekee mieli sanoa, että vaikka Paavali ei ollut Herran opetuslapsien joukossa silloin, kun Kristus vaelsi täällä, hän näyttää syvemmin tunnevan Herran ja hänen sanomansa kuin Pietari. Paavalin evankeliumi on lihasta vapaa, se on kokonaan jumalallinen. Siinä on mukana myös ihminen Jeesus Kristus, mutta pääsanomana on kirkastettu Herra, taivaisiin astunut Lunastaja (66).

Lisäksi Paavali oli taistellut itsensä vapaaksi juutalaisuudesta. Pietarin arkaillessa seurustella pakanakristittyjen kanssa Paavali julisti, ettei ollut mitään erotusta. Kaikki olivat syntiä tehneet, ja kaikki olivat Jumalan kirkkautta vailla (66).

Oli varmaan onnellista, että Paavali tapasi Pietarin vasta Damaskon ja Arabian kokemusten jälkeen. Hän välttyi hengelliseltä apinoinnilta, joka usein on nuorten kristittyjen todellisena vaarana. Sula vaha on helppo painaa iänikuisiin muotteihin. Äskenkääntynyt ihailee jopa hengellistä pinnallisuutta - puhumattakaan sitten niistä, joiden pää keikkuu muitten yläpuolella...On armoa joutua katumuspenkiltä tuleen ja korpeen. Arabiassa nähtävästi ei ollut ketään matkittavaa (68).

KESKENERÄINEN

Jos joku ajattelee, että Paavali oli valmis ja kypsä Herran todistaja sinä hetkenä, jolloin Ananias laski kätensä hänen päälleen, hän erehtyy. Hengellinen valmius ei tule meille kertapakkauksena, ei edes sellaiselle kuin Paavalille. Jumalan koulussa on määrättömästi luokkia. Kaikki viisautta ei tule elämäämme ajattelun, ei edes rukouksenkaan tietä. Hohtavin tiedon helmi noudetaan syvältä kätettyjen itkujen laaksosta, ja sen hintana on ihmisen riisuminen ja yksinäisyys (72).

Filippiäiset eivät loukkaantuneet puheesta, joka julisti heidät keskeneräisiksi, puolivalmiiksi, jatkuvasti työnalaisuuteen tuomituiksi. He olivat ymmärtäneet jotakin kristillisyyden syvyydestä, korkeudesta, pituudesta ja laajuudesta. He kävivät samaa loputtomien luokkien koulua kuin Paavalikin (276).

OPETUSTA TARVITAAN

Paavalin lapsuus on väkevä puolustuspuhe kaikille vähänkin tolkullaan olevalle kasvatuskristillisyydelle...Paavalin saama uskonnollinen kotikasvatus, elävien siemenien kylväminen nuoren sydämen peltoon, on kuitenkin mitä arvokkain asia (22).

Paavali ei kohdannut nuorena Timoteuksessa vain Timoteusta itseään, vaan myös hänen isoäitinsä Looiksen ja äitinsä Euniken hengellisen kasvatuksen hedelmät, 2 Tim.1:5 (137).

Herätystä seurasi opetus (Antiokiassa). Ilman sitä kristillisyydeltä kielletään juurikasvu, pohjautuminen evankeliumiin, joka on tullut uskovalle pelastukseksi (85).

Huolenpito ei rajoittunut vain siihen, että ystävät pysyisivät hereillä ja matkassa. Huoli oli myös siitä, että uskoon tulleet kasvaisivat armossa ja Kristuksen tuntemisessa, että tietokin lisääntyisi, samoin ylhäältä saatava viisautta (141).

YHDEN KIRJAN MIES

Suuri englantilainen herättäjä John Wesley sanoi olevansa homo unius librik, yhden kirjan mies, tarkoittaen kirjalla Raamattua (81).

Hän (Wesley) piti elämässään noin 40.000 saarnaa, usein viisikin päivässä (81).

Hän (Paavali) vältti julistuksessaan kaikkea, mikä oli vaaraksi evankeliumin yksinkertaisuudelle ja voimalle (82).

Kalmiston porteilla hoippuva mies ikävöi vielä vähäistä kirjastoaan, erityisesti kuitenkin pergamentteja, pyhiä kirjoituksia. Jumalan valtakunnan kirjanoppineen opiskelu jatkuu elämän viimeiselle virstalle (82).

VALTAKUNTAKRISTITTY

Paavali oli onnellisesti vapaa ihailijoista ja ehkä sillä hetkellä vihamiehistäkin. Kristus oli puhunut hänelle maailmanlaajuisesta työkentästä, kaatanut hänen tajunnassaan raja-aidat ja asettanut hänet siihen korkeuteen, josta Jumalan valtakunta näkyy kokonaisuutena. Paavali kammosi myöhemmin kaikkea omaan nimeensä sidottua kristillisyyttä (69).

Jumala porrastaa askeleemme ystäviensä elämään. Ahdistukset kaatavat aitauksia ja yhteisissä itkuissa häviää erottava kylmyys (90).

Suuntakristillisyydestä valtakunnan kristityksi pääseminen lunastetaan karvailla menetyksillä (107).

Seurakunnan ulomainen raja oli siellä, missä yksikin kristitty oli kilvoittelemassa elämään johtavalla tiellä. Organisaatiota, järjestelmää, oli, mutta koossapitävä voima oli organismissa, elimellisessä kristittyjen keskinäisessä yhteydessä (174).

Eräässä mielessä Paavali ei lähtenyt mistään seurakunnasta eikä tullut mihinkään. Hänhän liikkui Kristuksen ruumiin piirissä, joka oli hänen seurakuntansa (175).

Hänellä (kristityllä) on yhteys kaikkeen hengelliseen elämään...On totisia aitojen, jopa muurienkin rakentajia. Pyhälle Hengelle ne ovat olemattomia. Meitä kaikkia rakastava Kristus ei tiedä niistä mitään sulkiessaan meidät paimenrakkautensa syleilyyn. Ne ovat ihmistrakennelmia, joskus korkeita, väliin häijyn vahvoja, mutta romutettavaksi tuomittuja. Nytkin vielä jumalanpalveluksessa yhteen ääneen tunnustamme: "Minä uskon pyhain yhteyden, pyhän yhteisen seurakunnan..." (175).

Paavalikin oli joutunut jonkin ryhmän suosikiksi. Hänen mielestään kristillisyydessä ei saanut olla paavalilaisia, hänen nimeensä vannojia eikä sellaisia, jotka löivät hänen nimellään rakoa kristittyjen keskinäisiin yhteyksiin. Hän karisti kannoiltaan omat ihailijansa häätäen heitä Kristuksen käsiin...Yhdelle, siis Kristukselle Jeesukselle, hän tahtoi uskon tulleet kihlata (183-184).

LAHKOLAISUUTTA

Hajaannuksissa ei useinkaan ole syynä opin todella erilainen käsittäminen, vaan suureksi paisuneiden johtajien riita lampaista ja laidunmaista (209-210).

Seurakunta voi itse olla itselleen ja asialleen esteenä varsinkin silloin, kun se yrittää evankeliumin mukana viedä omaa suuntaansa tapoineen ja käsityksineen (93).

Lisäksi se (Paavalin puhe) oli vapaa kaikesta omaan koplaan

taivuttelemisesta, sillä hänen päämääränään oli kihlata ihminen yhdelle ainoalle, nimittäin Jeesukselle Kristukselle, 2 Kor.11:2 (165).

Äskenkääntynyt on kuitenkin helposti peloteltavissa ja tavallisesti helppo saalis taitavalle pyydystäjälle (118).

Jos käytämme oman aikamme kieltä, voisimme sanoa, että syntynyttä elämänliikettä vastusti nyt ajan korkeakirkollisuus oppeineen ja perinteineen. Juudealaiset veljet olivat niin sanoaksemme korkeamman tahon, ainoan oikean opin, edustajia. Heidän takanaan oli hengellisistä tapahtumista rikkaat vuosisadat, ennen kaikkea heidän tavallaan ymmärretty Raamattu. Paavali ei voinut häätää vastustajiaan seurakunnasta pelkällä huitaisulla. Oli kaivettava syvälle ja nostettava esille oppi, jossa olisi lopullinen leima (119).

On tavallista, että kiihkeimmät valtaavat johtopaikat. Hiljaisten aktiivisuus tarvitsee paljon liikkeelle lähteäkseen - jos lähtee ollenkaan. Mikä olisikaan hurskastelevan lihan temmellyskentäksi sopivampi kuin Jumalan seurakunta. Siinä sankaruus saavutetaan joskus mitättömän vähäisellä vaivannäöllä (120).

KUOLETTAMINEN

Paavalihan oli ollut vuosia innokas väittelijä, jopa aivan kuin eräänlainen nyrkkievankeliumin edustaja. Seitsemän Tarsossa vietettyä hiljaista vuotta oli hänet siitä taudista parantanut. Nuorukaisesta Kristuksessa oli tullut isä Kristuksessa, taitavasti lapsia hoiteleva, joka voi empimättä sanoa, että hänellä on Kristuksen mieli, 1 Kor.2:16 (123).

Kerran kaupungin porteista lähti pohjoiseen ylpeä nuorukainen, laissa laittamaton fariseus. Nyt oli samaan kaupunkiin palaamassa syntisistä suurin, jonka ruumis oli täynnä ruoskinnan jälkiä, Kristuksen arpia, kuten hän itse niitä nimitti (206-207).

Erittäin arvokasta Pyhän Hengen toiminnassa oli sen suunnitelman toteuttaminen, joka tarkoitti Paavalin läpi elämän jatkuvaa kukistamista. Se ei suinkaan ollut kukistamista kukistamisen vuoksi. Miehen pienentämisellä tehtiin tilaa Kristukselle (41).

Paavali lähetettiin Tarsoon väistymisen ja pienenemisen oppiin...Hurskas, paljon Herralta saanut, ei ole pienillä kursseilla kukistettavissa (79).

Kun Paavali seitsemän vuoden kuluttua tuli uudelleen kristillisyyden taistelurintamalle, hän tuli täysin muuttuneena miehenä. Ykkösestä oli tullut kakkostakin vähäisempi (80).

Ilman Tarsoaan evankelista on enemmän vahingoksi kuin hyödyksi. Seitsenvuotinen syrjässäolo voi tehdä suurestakin hengellisestä herrasta pienen. Heitä kaivataan, noita alas tulleita ja tomuun kasvonsa painavia. Aina on antiokialaisia, jotka etsiskelevät heitä keskuuteensa (85).

PAAVALI JA NAISET

Puhua Paavalista naisvihaajana on sekä tyhmyyttä että tietämättömyyttä, usein hurskaudessa kukkivaa ilkeyttäkin (129).

Paavalin vaimon osa olisi ollut kodittomuus omassa kodissa (130).

Paavali teki työsaavutuksensa mahdolliseksi kieltäytymällä avioliitosta. Jos vähänkin kuvittelemme, millaista Paavalin elämä oli - matkat vaaroissa

maalla ja merellä, virtojen vesissä, vaaroissa heimonsa puolelta ja vaaroissa pakanain taholta, vaaroissa kaupungeissa, vaaroissa erämaassa, valheveljien keskellä, nälässä ja janossa, vilussa ja alastomuudessa, 2 Kor.11:26,27, - ymmärrämme, miten mahdotonta Paavalin olisi ollut kuljettaa uskonsisarta mukanaan (130).

LIHALLISUUS

Näitä kahta asiaa hän (Paavali) piti tarkasti mielessään: en minä, vaan Kristus minussa, ei minun, vaan hänen seurakunta. Lihallinen kristillisyyks omistelee ja laskeskelee. Se puhuu meikäläisistä ja heikäläisistä ja ties mistä kaikesta. Se on hengellisen metsikön leimaaja, joka tietää tarkkaan omat puunsa ja leimaa omistamishalussaan toisenkin puita (133).

Roomalaiskirjeessä Paavali myös selvittää hengellisen ihmisen luonnollista tilaa. Ihminen on hengellisenäkin lihallinen, mutta liha ei häntä hallitse. Itsemme varaan jätettyinä olemme täsmälleen sellaisia, jollaisiksi erityisesti Roomalaiskirjeen seitsemäs luku meidät kuvaa. Paavali tekee lopun siitä sadusta, että ihmisen liha tulisi hengelliseksi. Itsemme varaan jätettyinä olemme juuri niitä, jotka eivät tee sitä, mitä tahtovat, vaan sitä, mitä eivät tahdo (189).

EHDONVALLAN ASIAT

Jos Paavali olisi selittänyt juutalaisille, mikä oli Timoteuksen ympärileikkauksen perimmäisenä tarkoituksena, niin nähtävästi olisi kauhistuttu. Mutta se, mikä juutalaisille oli tässä asiassa todella pyhää ja arvokasta, oli Paavalille arvotonta. Pelastuksen asiassa ei ympärileikkaus merkinnyt sitä eikä tätä. Mutta jos ympärileikkaus oli hyödyksi evankeliumin julistamisessa, niin siihen tietyissä tapauksissa voitiin suostua (137).

MAALLIKOT

Nykyisin tuollaisista Jumalan ystäväistä (Akyilas ja Priskilla) käytetään maallikko-nimitystä, erittäin kummallista, joka jo sinänsä leimaa jopa ihanastikin hengellisen ihmisen maallisella tavaramerkillä. Ei kai ole tehty selväksi, että usein ns. maallikko on huolimatta maallisesta ammatistaan paljon enemmän sisällä kaikessa hengellisessä kuin joku alan "ammattimies", josta todella voitaisiin käyttää sanaa maallikko (162-163).

KAUHISTUTTAVA KASTE

Hän (Apollos) tunsikin ainoastaan Johanneksen kasteen, ei siis Kristus-kastetta, josta Paavali puhuu erityisesti Roomalaiskirjeen kuudennessa luvussa ja joka on lihalle ja verelle suorastaan kauhistuttava kaste, sillä se on kaste Kristuksen kuolemaan ja ja sen kautta ylösnousemuselämään Kristuksessa (163).

MATERIAALIN VOIMA

Efesossa tuli käyttöön materiaaliin liittyvä voima - ehkä noin voimme sanoa siitä, että Paavalin iholla olleita esivaatteita ja hikiliinoja vietiin sairasten päälle ja he paranivat. "Taudit lähtivät heistä ja pahat henget pakenivat pois", Ap.t. 19:12. Materiaalin pyhittämistä tapahtuu mm. Herran Ehtoollisessa, jossa siunataan nautittava leipä ja viini. Tässä, kuten kaikessa hengellisessä, tapahtuu sellaista, mitä emme ymmärrä. Kasteessa jo pienen lapsen matkaan annettu siunaus on meille käsittämätön. Kuitenkin on helpompi ajatella siunauksen liittämistä sylivauvaan kuin johonkin hikiliinaan (178-179).

NÄYT JA ILMESTYKSET

Meillä on parantumaton taipumus kärkeä hengellisestä menestyksestä osa omallekin tilillemme...Paavali itsetilityksistä tiedämme, että hän tunsi aina olevansa heikolla jäällä kertoessaan näyistään ja ilmestyksistään. Hän teki mieluummin veisun kurjuudestaan kuin menestyksistään (185).

YLÖSNOUSEMUSELÄMÄ

Mutta sekin, että hengellisyys ei alkuaikoina ollut ihmistekoa, ei omaa, vaan Kristusta ja hänen ylösnousemuselämänsä omissaan, teki kirjeen julistaman laista ja armosta elämisen välisen eron helpommin ymmärrettäväksi (188).

Paavali julistaa Roomalaiskirjeen kuudennessa luvussa kasteen Kristuksen kuolemaan kastamiseksi ja Kristuksen ristiinnaulitsemisen meidänkin ristiinnaulitsemisemme, mikä kaikki merkitsee lihan pyhitykselle lopullista pistettä. Kristuksen meidän hyväksemme tekemää tekoa, kärsimistä ja kuolemaa, seuraa Kristuksen elämä meissä, ylösnousemuselämä, jota kasteesta nouseminen kuvaa. Roomalaiskirje on ihmisjumalisuuden teilauspölkky (190).

Kristillisuus tarjoaa loistavat mahdollisuudet uudelleen pukeutumiseen. Te "olette pukeutuneet uuteen, joka uudistuu tietoon, Luoja kuvan mukaan", 3:10. "Pukeutukaa siis te...,3:12-14 (261).

Filippiiläiset elivät ylösnousseen Herran kanssa ylösnousemuselämää, siitä tuoreus ja elämän kokemusrikkautta (275).

RAKAS PISTIN

Puolustaessaan apostoliuttaan kokemuksistaan kerskaavien korinttolaisten edessä hän lankeaa niistä nyt puhumaan. Jos siis heillä on kokemuksia hengellisistä lahjoista, niin kyllä Paavalillakin...Että hän nyt kuitenkin kokemuksestaan korinttolaisille mainitsee, ei ole hyödyllistä, vaikka hän puhuukin totta (193).

Paavali vältti kaikkea hengellistä kilpalaulantaa. Siihen helposti sekaantuu kerskailevan lihan ääni...Oli siis parempi olla kokemuksestaan puhumatta. Kuitenkin hän apostoliuttaan puolustaessaan horjahti siitä puhumaan. Samalla hän joutuu paljastamaan hinnan, minkä hän kokemuksestaan joutuu maksamaan. Hengellinen siunaus voi merkitä helvettiä lihalle ja verelle ..., 2 Kor.12:7 (193).

Se (pistin) esti Paavalia varastamasta Jumalalle kuuluvaa kunniaa ja pidätti niin hänet Herran käytössä Hengen korkeimmalla tasolla (194).

Tämä rusikointi ja heikoksi tekeminen tuli Paavalille sanomattoman rakkaaksi. Ennen hän oli vaikka rapakossa kuin varasti Jumalalle kuuluvaa kunniaa (195).

YHTEYS KESKENÄNNE

Emme kuitenkaan saa päätellä, että joku Barnabas voidaan korvata pelkällä taivaallisella. Inhimillinen lohdutus on myös hengellisyydessä tarpeellinen. Joku ylihengelliseksi sanottu alihengellinen voi väittää tulevaisuuteen ilman sisaria ja veljiä Kristuksessa (134).

Herran ystävien välisen ystävyyden juuret ulottuvat syvälle. Ehkä se on

sitä lujempaa ja läheisempää, mitä suuremmissa ahdistuksissa se on syntynyt...Siksi kristittyjen ystäväyhteys riittää koossapitäväksi voimaksi sielläkin, missä ei ole ollenkaan jäsenkortti- ja muulla järjestelyllä aikaan saatua yhteyttä. Kirkonkirjojen hävittäjät eivät pysty tätä yhteyttä hävittämään. Se on temppeleitä ilman temppeleitä, se on veljeyttä ja sisaruutta siinäkin, missä vainon tulet palavat (201).

Paavalista erottaessa syleiltiin yhteistä, taivaan siunauksista rikasta menneisyyttä. Itkettiin, kun luovutettiin Jumalan valtakunnan huomisolle ihminen, joka toki oli ollut enemmän kuin pelkkä Paavali itsessään, sillä Elämän Herra oli hänen kauttaan heille puhunut ja heitä paimentanut...Kaikkensa hän oli heille antanut, mutta mitään hän ei eron hetkellä heiltä velkonut. Muuta muistolahjaa heillä ei ollut lähtijälle annettavana kuin kyynelensä. Ja kun laiva irtautui laiturista, he näkivät vielä jäähyväisiä huiskuttamassa kädet, joilla mies oli ansainnut leipänsä, sillä seurakuntakassan rasittamista hän oli kauhistellen välttänyt (Apt.20:36-38) (201-202).

Näyttää siltä, että kaikkialla, minne Paavali tuli, hän ensimmäiseksi otti selville, oliko paikkakunnalla kristittyjä (234).

Yhteyden tähden on olemassa kurikin, jonka tarkoituksena ei ole rankaiseminen eikä hylkääminen, vaan parannukseen ja yhteyteen saattaminen (292).

Tiedämme, että kristittyjen keskinäisen yhteyden heikontaminen heikentää helposti koko kristillisyyttä ja aivan kuin työntää sen maailman jalkoihin. Sen tähden on helppoa ymmärtää, että Paavali oli ennen kaikkea huolissaan kristittyjen yhteyden säilymisestä. Timoteus, tee kaikkiesi pitääksesi ystävät lähellä Kristusta ja lähellä toisiaan! (294-295).

Väärin ymmärtävät asian ne, jotka luulevat, että tässä on kysymys jostakin hengellisestä kaikkiruokaisuudesta tai ohjauksettomasta purjehduksesta. Jos missä niin tässä on vaara joutua ei vain vähemmistöön, vaan yksin taistelemaankin. Yhteyden rakentaja rakentaa helposti itselleen ristiä, jonka paino voidaan kokea todella uuvuttavana (295).

Paavalin liittyminen Herran ystäviin oli kuitenkin lopullista. Se johtui hänen liittymisestään Kristukseen. Joka jättää Herran ystävät, on vaarassa jättää Herrankin (45-46).

EVANKELIUMI ON VAPAA

Eräs Paavalin suuri ilo hänen ollessaan vankeudessa oli tieto siitä, että vaikka hän olikin kahlehdittu, evankeliumi oli kuitenkin vapaa...

Evankeliumi oli kaikesta huolimatta matkalla maailmaan (241).

Oma huomina saattoi olla millainen tahansa, mutta Jumalan valtakunnan huomina oli helvetin kaikista huudoistakin huolimatta voittoisa...Paavalin roomalaisasunnon vähäisiin neliöihin mahtui valtakunta, joka ei lopu (241).

Niinpa Jumalan valtakunnan eteneminenkin on sädehtivintä siellä, missä sitä ahdistetaan ja sille rakennetaan helvetin syvyisiä ja taivaan korkuisia esteitä (242).

Kristitty on kahleissakin jumalattomuudelle vaarallinen (243).

Jälkimaailmalle pysyvimmän siunauksen antoi Paavalin kirjallinen toiminta Roomassa. Hän kirjoitti siellä kuusi kirjettään (246).

Paavalin vankeus Roomassa näytti pahalta...Kuitenkin me ymmärrämme, että se oli paras paikka silloisen lähetystyön johtamiselle...Paavali oli työkykyinen sairaana, köyhyydessä ja vangittunakin (247).

Paavali tyytyi vankeuteensakin huomattessaan, että se koitui evankeliumin asialle voitoksi. Taivas voi sijoittua muutamien kuutioiden tilavuuteen. Enkelivierailuja voi ottaa vastaan sellissäkin. Kun tie vapauteen on tukossa, on tie ylöspäin aina avoinna, sanotaan (272-273).

GALATALAISET

1. Evankeliumin purkajat

Tärkeimmäksi lienee Paavali nähnyt kirjoittamisen galatalaisille. Kirje tuntui ikäänkuin suuren hädän sanelemalta...Paremmaksi luulivat galatalaiset hengellisyytensä tulleen, kun suostuivat Jerusalemissa tulleiden harhaopettajien vaatimuksiin ottaa kristillisyyteen lain pykälistökin mukaan (248).

Rakentajina esiintyjät olivat purkajia, suorastaan hävittäjiä. Galatalaisten pelastamiseksi oli tehtävä mitä tehtävissä oli (248).

he julistivat, että se, mitä nämä olivat kuulleet ja kokeneet, ei riittänyt. Lisäksi siihen täytyi tulla se, mitä he opettivat ja varsinkin ympärileikkaus (249).

2. Ei pelastuksen ehto

Paavalia on koetettava tällä kohtaa ymmärtää. Siis niin kauan kuin sinä - vaikka näetkin tämän tai tuon asian itsellesi välttämättömäksi - et kuitenkaan pidä siitä huutoa etkä pidä sitä pelastuksen asiassa välttämättömänä, minä annan sinulle rauhan. Taivaaseen voit mennä kävellen tai kontaten, punainen pusero tai musta mekko ylläsi, kaalinsyöjänä tai liharuoan rakastajana, tämän tai tuon kastetavan hyväksyjänä, päiviä valikoivana tai niistä sen suurempaa lukua pitämättä, kunhan et vain käsityksistasi tee ehtoa, johon toistenkin on alistuttava pelastuakseen. Emme tässä unohda sitä, että Paavali heikkojen tähden oli jopa lihaakin syömättä ja oli yleensä ehdonvallan asioissa lähinnä ahtaitten puolella, ettei hän olisi ollut loukkaukseksi heikoille (250).

3. Rakkaus vihollisiin

Vihamiehiä! Eristyneitä! Paavalin parjaajiin liittyneitä! Armosta lakiin siirtyneitä! Hänen raskaan, itkuin ja vaivoin tehdyn työnsä turhentajia! Joku meistä olisi kastanut kynänsä katkeruuden musteeseen ja kääntänyt heille lopullisesti selkänsä. Paavali kirjoitti epistoloistaan rakkaimman galatalaisille (251).

4. Älyttömät

Paavali mainitsee syntyneen vaikeuden syynä galatalaisten älyttömyyden. Juuri sellaiselta sen täytyi hänestä näyttää. Järkikulta on myös uskonasioissa tarpeellinen - sitä tarpeellisempi, mitä vähemmän sitä on (253).

5. Evankeliumi on Jumalan voima

Jo uusien ihmissuhteitten syntyminen oli todistus asian jumalisuudesta. Raaoista ihmisistä oli tullut lempeitä, vihaisista rakastavia. Kristillisyyden kuningasvaunut olivat ajaneet heidän hengellisyytensä pihaan täynnä taivaan aarteita. Oppi ja opin ihana toteutumisen elämässä oli siis todistus riittävästä pelastuksesta, mutta mitä siitä jos älyttömyys hallitsi ylipäät! (252).

6. Ovelat eksyttäjät

Galatalaisia on kuitenkin juuri tässä ymmärrettävä. Eksyttäjät tulivat paikalle Raamattu kädessä. Lisäksi he voivat puhua pitkälti isien uskosta. Eikä sekään ollut merkityksetöntä, että he kertoivat tuhansien Jerusalemissa, pääseurakunnassa, käsittävän asian niin kuin he nyt opettivat (253).

Väärin selitetyllä Raamatulla johdetaan omatunto harhaan. Siitä tulee virheellinen kompassi ja väärä tienviitta. Raamatuilla sidottu omatunto ja galatalaisopettajien ensimmäinen tavoite. Selittäjän sana käy silloin Raamatun sanasta. Puhe kuulijaisuudesta merkitsee kuulijaisuutta selittäjän sanalle. Kun niin pitkälle on päästy, perustukselta työntäminen käy helposti (253).

7. Kristus turhaan kuollut

Laista vanhurskauttaminen tekee meille kärsivän ja kuolevan Vapahtajan tarpeettomaksi. Lainalaisuus sysää hänet syrjään hengellisenä elämänämme, joka on voittosaattoa, suoriutumista kiusauksista, vanhurskautta vaelluksessa ja Kristuksen mieltä (253).

8. Kiristävä

Lainomainen kristillisuus on aina ihmisleimaista, kiristävä ja tuomitsevaa; loppujen lopuksi ylpeäkin. Jolle Kristus on elämä, häneltä on viety viimeinenkin kerskaus omasta hengellisestä elämästä, koska sitä ei ole. On vain armahdettu, itsestään mitään hyvää löytämättä syntinen (253).

Paavali oli kuollut ystävilään, millaiseksi elämä Galatiassa sen jälkeen kävi, kun oli siirretty armosta lakiin, Kristuksesta ihmisen omavoimaiseen hengellisyyteen: "Mutta jos te purette ja syötte toisianne, katsokaa, ettette toinen toistanne perin hävitä", Gal.5:15. Siihen Paavali välittömästi jatkaa: "Minä sanon: vaeltakaa Hengessä, niin ette lihan himoa täytä", Gal.5:16. Vaeltakaa Hengessä, arnessa, Kristuksessa - sanoilla tarkoitetaan samaa, toisessa olemista, toisessa elämistä, toisen voimilla voittamista. Missään ei ole luvaton väljyyttä, mutta ei liioin tarpeetonta ahtautta. Kristus meissä ei ole kenenkään kimpussa saati sitten puremassa ja syömässä lähimmäistä, niin että siinä on loppu näkyvissä (254).

9. Kaivon myrkyttäjät

Evankeliumin väärentäjiä, harhaopettajia, Paavali kohtelee armottomasti...Hän kohtelee evankeliumin väärentäjiä kuin kaivon myrkyttäjiä...Keefaan menettelyn Paavali jyrkästi ja vasten kasvoja tuomitsi. Mutta muuten kirje kaikkein ankarimmilta kohdiltaankin on evankelisesti lämmin, lähelle tuleva, veljen kättä ojentava, rakas (254-255).

Vaikka parhaiten muistamme Galatalaiskirjeessä suoritettua kuilun avaamisen lain ja armon välille, väärän ja oikean opetuksen välille, on kirjeessä myös paljon puhetta Hengessä vaeltamisesta ja Hengen hedelmistä. Kristillisuus selviää synkistäkin keskusteluista kasvot valoisina (255).

PÄÄMÄÄRÄ

Historia ei ole mihin tahansa purjehtiva laiva. Se on matkalla, vaikka täynnä riehuntaakin, Jumalan valtasuuruuden hallintaan Kristuksessa (260).

Mutta ihanne, päämäärä, on Kristuksen kaltaiseksi tuleminen, omasta pedonluonteestaan, pohjattomista syvyyksistään, mielettömästä ylpeydestään ja likaisuudestaan lunastetuksi tuleminen (261).

Paavali näkee kristillisyyden korkeuteensa kohoavaksi päiväksi. Kirkkautta on, mutta se lisääntyy yhä. Kristillisyyden tutkiminen on aarteen tutkimista, joka ilmenee sitä arvokkaammaksi, mitä enemmän sitä tutkitaan (277).

ILO HERRASSA

Kristillisuus avaa suun mutta paljossa sen sulkeekin. "Minä vaivainen syntinen" on hengellisen niin arki- kuin pyhäpukukin. Kristuksessa voi iloita loputtomasti. Emme koskaan kylliksi kiitä ja ylistä häntä (102).

Kristillinen ilo pulpahtaa ehkä aidoimpana esille silloin, kun ei näytä olevan aihetta muuhun kuin murheeseen. Et löydä niin karua maata, jossa se ei kukkien ja hedelmää kantaen kasvaisi (272).

Ilo ihmisestä oli iloa hänen hengellisyydestään, jossa hänen oma minänsä eli ristiinnaulittuna, viralta pantuna. Kristus satakertaistaa ihmisen arvon, tekee kerjäläisestä kuninkaanpojan ja pikkumaisesta jalon. Mikä ilo onkaan sellaisista ihmisistä niillä, jotka heidän lähellään elävät (274).

Paavalin filippiiläisistä tuntema ilo oli pohjimmiltaan suurinta iloa heidän hengellisyydestään..."Kiitän siitä, että olette olleet osallisia evankeliumista ensi hetkestä alkaen tähän päivään saakka, varmasti luottaen siihen, että hän, joka on alkanut teissä hyvän työn, on sen täyttävä Kristus Jeesuksen päivään saakka", 1:5,6 (275).

Filippiiläiskirjeestä läikähtelee näkyville myös Paavalin ilo evankeliumin julistustyöstä. "Minä tahdon, että te, veljet, tietäisitte, että se, mitä minulle on tapahtunut, on koitunutkin evankeliumin menestykseksi, niin että koko henkivartioston ja kaikkien muiden tietoon on tullut, että minä olen kahleissa Kristuksen tähden, ja että useimmat veljistä, saaden Herrassa uskallusta minun kahleistani, yhä enemmän rohkenevat pelkäämättä puhua Jumalan sanaa...Fil.1:12-18 (281).

Työn ilo näyttää nykyään käyvän entistä harvinaisemmaksi. Niiden joukko kasvaa, jotka tiukat kyselevät: Mitä me tästä saamme...Työntekijä on kipua tuntematta valmis lähtemään, kun vaikeudet tulevat. Ryysyläinen Kristuksen tähden on näky, jota tuskin taivaan tiellä nähdään (282).

Elävä kristillisuus, siis Kristuksesta elävä, ei milloinkaan ole synkkää, kireää eikä hapanta...Jos joku kuvittelee Kristusta synkkäkatseiseksi, niin hän erehtyy. Kristuksen sanoma maailmalle on ilon sanoma, se on evankeliumi (282-283).

Kristillisyydellä on lyötynäkin aurinkoiset kasvot. "Minulla on ylenpalttinen ilo kaikessa ahdingossamme", 2 Kor.7:4 (283).

Ehkä jonkun meistä on syytä pistäytyä katsomassa roomalaisessa vuokra-asunnossaan vartijaansa kahlehdittua Paavalia, nähdä hänen yksinkertainen vuoteensa ja niukka ateriansa. Samalla näemme toki muutakin: näemme ilosta säteilevät kasvot ja saamme kokea katkeruudesta vapaan, mutta lempeydestä rikkaan elämän läheisyyden. Tämän nähtyämme me nurisijat kiirehtisimme kadulle kauhistuen omaa, ilotonta kristillisyyttämme. Se ehkä on ollut maailmalle ilmoitustauluna, josta helposti on voitu lukea: tällaista on kristillisuus (283).

Paavali kertoo toisenlaisesta kristillisyydestä, ihanasti valoisasta, voittosaattoon sijoitetusta, jossa miehen uhraamispäivääkin ennustellaan kuin suuren ilon ja voiton päivää. Meidän kristillisyytemme synkkyys on synneistämme lähtöisin. Usein se myös johtuu väärin tulkitusta evankeliumista. Siinäpä vasta usko, jos syvään murheeseen sisältyy vielä syvempi ilo (283).

SORRETTUNA

Paavali sai paljon murhetta ihmisistä. Hän ehkä oli aikansa eniten sysityin mies. Hänen oma kansansa, jota hän rakasti suuremmalla kuin isänmaanystävän rakkaudella, vainosi häntä kuin metsän eläintä. Kaupunki toisensa jälkeen tuli hänelle hengenvaaralliseksi. Hän kuului alamaisista uskollisimpiin, mutta vankeus ja kahleet häntä kaikkialla odottivat. Hän sai kokea suunnatonta inhimillistä pahuutta, usein myös veljiksi itseään kutsuvien taholta, noiden kateuden myrkyttämien ensimmäisille sijoille pyrkijöiden, jotka moninkertaistivat luhutensa uskonnollisuudellaan. Paljon hänellä oli murhetta kieron menneistä uskovistakin, noista hengellisen hyvän keskellä kuninkaileviksi paisuneista, joista joskus oli sanottava, että mitä jumalisempia, sitä pahempia (273).

LÄHDÖN EDESSÄ

Hänen paimenmielensä kurottautui yli hänen hautansa. Se oli rakkautta ja huolta, joka kiirehti häntä siirtämään työsuuttaan vähitellen jollekulle nuoremmalle. Timoteusta hän ajatteli, miestä, jonka hän oli lähetysmatkallaan tavannut Lystrassa ja josta veljet olivat kiittäen puhuneet (287-288).

Joka tapauksessa Paavali oli kaikin tavoin siirtämässä viimeisiään elämänsä rippeitä Kristuksen ja hänen kirkkonsa palvelukseen, jotta hänen lähtönsä jälkeen Jumalan tulet palaisivat ja rakkaus kristittyjen välillä säilyisi (288).

Huoli, että voisi pysyä erossa maailmasta, oli samalla huolta siitä, että voisi tunkeutua yhä syvemmälle maailmaan (288-289).

NUORI JULISTAJA

Niissä oloissa ei nuoruus ollut johtavalle miehelle suositus. Paavali rohkaisee Timoteusta kirjoittamalla: "Älköön kukaan nuoruuttasi katsoko ylen", 4:12 (290).

Älä aseta nuoruuttasi näytteille, tahtoo Paavali sanoa, vaan "ole sinä uskovaisten esikuva puheessa, vaelluksessa, rakkaudessa, uskossa, puhtaudessa", 4:12. Älä jätä opiskelua, niin että jähmetyt paikoillesi. "Lue, kehoita ja opeta ahkerasti, kunnes minä tulen" (291).

SUURI PERSOONA

Mitä perusteellisemmin yrittää tutustua Paavaliin ihmisenä, hänen pelastusta koskeviin opetuksiinsa, hänen kokemuksiinsa ja vaellukseensa, sitä toivottomammalta tuntuu kokonaiskuvan luominen hänestä (296).

Mutta Paavalissa ei ole kysymys vain hänestä itsestään, vaan ennen kaikkea Kristuksesta hänessä. Kristus hänessä merkitsee suunnatonta syvyyttä ja huimaavaa korkeutta. Kristus hänessä merkitsee tavatonta kestokykyä...Kristus Paavalissa oli taivaan säteilyä maan päällä (296).

Hänestä kirjoitettujen ja hänen itsensä kirjoittamien sanojen takana on rannaton ulappa...Paavalin tutkimukseen ei riitä pelkkä tieto Paavalista, vaan tarvitaan myös omakohtainen kokemus asioista, joissa hän elää ja joista hän puhuu...Kuitenkin voi kaikkein vähäisinkin saman tien vaeltaja hänestä jotakin kertoa (296-297).

YKSINÄINEN APOSTOLI

Timoteukselle hän kirjoittaa toisessa kirjeessään, joka on kuin Paavalin joutsenlaulu: "Sinä tiedät, että kaikki aasialaiset ovat kääntyneet minusta pois, niiden joukossa Fygelus ja Hermogenes", 2 Tim.1:15. Nämä molemmat olivat Paavalin hengellisiä lapsia, kuten sanotaan, pimeydestä valkeuteen saatettuja, orjuudesta vapauteen päässeitä. Nähtävästi nyt oli edullisempaa liittyä johonkin toiseen. Vaikeuksissa ja vankeudessa kituvan miehen mukana ei ollut edullista eikä hauskaakaan olla (298).

Ahdingossa ystäväkaipuu syvenee ja tulee kerjääväksi (299).

Minä elän ja te saatte elää, kuului Vapahtajan oma lupaus. Kahleitten kalinassa, vilussa ja uupumisessa sen tietäminen ja kokeminen oli arvaamattoman voimakasta (300).

LOPPUSELVITYS

Viimeisessä Timoteukselle kirjoittamassaan kirjeessä Paavali on jo varma siitä, että hänet uhrataan ja hänen lähtönsä aika on tullut, 2 Tim.4:6. Taaksepäin katseleminen ei saa häntä vapisemaan, mutta ei liioin kerskaamaan. "Minä olen hyvän kilvoituksen kilvoitellut, juoksun päättänyt, uskon säilyttänyt", 4:7 (300).

Kannatti mainita uskon säilyminen. Vain Jumala tiesi, miten sen kimppuun oli hyökätty niin ihmisten kuin henkivaltojenkin taholta, miten sitä oli täytynyt pitää haavoitetuin käsin ja viimeisin voimin, sillä vaikka muu menisi, se ei saisi mennä (301).

Hän tiesi päässeensä juoksuunsa päähän. Se merkitsi hänelle lupaa elämänsä tilikirjojen päättämiseen, lupaa sen rakennustyömaan jättämiseen, jolla oli palkatta vuosikymmeniä ollut, lupaa irtautua palvelutehtävistä, joihin hän ei ollut vienyt vain evankeliumia, vaan antanut elämänsäkin. Mikä lopputilitys suuressa yksinäisyydessä, johon kenties kantautuivat petojen eteen heitettyjen kristittyjen hallelujahuudot läheisen sirkuksen areenalta (301).

Kiire kasvoi lopun lähestyessä, mutta se ei ollut hosumista eikä ilmaan huitomista. Siitä Kristus oli pitänyt hänet erossa hänen nuoruutensaakin päivinä (302).

Nyt oli edessä nousu kuninkaan vaunuihin ja lähtö iankaikkiseen elämään (302).

YKSI MIES

Wesleyn veljesten sanotaan pelastaneen vuosisatansa Englannin vallankumoukselta ja moraaliselta tuholta. He olivat elävää verta pulppuavia suonia kirkon kylmäksi kangistuneessa ruumiissa. Kaikkiällä kristillisyydessä puhutaan ajoista, jolloin erityisesti on oltu yhden varassa. Paavalista oli sanomattoman suuriarvoista, että hän sai pitää viimeisen puheensa yhdelle ainoalle, sille miehelle, joka jäisi hänen jälkeensä Jumalan seurakunnan keskelle, sen iloihin ja suruihin. Hän testamenttasi sydämensä viimeiset ajatukset ja viimeiset voimat Timoteukselle, mutta vain sitä varten, että ne Timoteuksen kautta tulisivat koko kristillisyyden omaksi (303).

VOITON SEPPELE

Emme tiedä Paavalin viimeisistä päivistä mitään. Kirje ilmaisee hänen eläneen jo rajan toisella puolella. "Tästedes on minulle talletettuna vanhurskauden seppele, jonka Herra, vanhurskas tuomari, on antava minulle sinä päivänä, eikä ainoastaan minulle, vaan myös kaikille, jotka hänen ilmestymistään rakastavat", 2 Tim.4:8. Lähtijä pitää ovea auki jäljessä tuleville. Työntekijä hoitaa työtänsä vielä astuessaan rajan yli. Paavali ei voinut ajatella omaa autuuden osaansa muistamatta, että samasta autuudesta olivat osallisia toisetkin, jotka Kristuksen ilmestymistä rakastavat (303).

KRISTUKSEN ARPIA TÄYNNÄ

Sanotaan, että Paavalille suotiin mestauskuolema, koska hän oli Rooman kansalainen. Mestauspaikka oli Roomaan johtavan Ostian tien varrella. On vaikeaa kuvitella, että Paavalilla olisi ollut saattajia. Timoteus, jolle hän oli kirjoittanut, että hänen pitäisi tulla Roomaan, ei ollut ehtinyt sinne. Tuskinpa Luukaskaan, lääkäri, oli paikalla. Paavalilla oli ystäviä Rooman kaikkien teitten varsilla, mutta lähtöhetkellään hän oli yksin. Jos hänelle hautajaisia pidettiin, niin ehkä siinä oli itkeviä saattajia. Jos joku olisi pitänyt hautajaispuheen, ehkä hän olisi ottanut tekstikseen Herran Paavalista sanomat sanat: "Sillä minä tahdon näyttää hänelle, kuinka paljon hänen pitää kärsimän minun nimeni tähden". Ap.t. 9:16. Hautajaisissa ei olisi ollut epäilystäkään tämän ohjelman toteutumisesta. Jumala joutuu huonoimmin kohtelevaan niitä, jotka ovat hänelle kaikkein rakkaimpia. Hän itse tulee jatkuvasti maailman kärsimyksiin ja ihmisten hätään. Hän ei kääri pumpuliin myöskään työtoveriaan. Kun häntä lyödään, niin samalla lyödään jotakin Paavaliakin, joka perille tullessaan on Kristuksen arpia täynnä (303-304).

Väinö Hotti